Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома ч. 413 SELKIRK AVE ро рогі Selkirk a Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 7-10 вечером. Telephone: St. John 936 як також в ЛІЧНИЦИ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, аптеки під назвою Пражского Шпитадю від ч. 815-817 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано, 5-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

Дальше зі стор. 3.

заду німецького крила, можна було бачити при помочи шкла лише невиразно блески російських канонів. Але коли Москалі вирушили на німецький осередок, то ситуація змінила ся.

СТРАХІТЯ ВІЙНИ.

Вчера по раз перший Москалі ударили штурмом на осередок німецькоі позиції. Через два дни перед тим як Німці так і Москалі острілювали себе з канонів, щоби знищити окопи. Московські канони дуже лихо стріляли, але менї казали, що московський воздушний бальон мав зробити добрий перегляд німецького положеня. Я не бачив жадних воздушних кораблів. Два рази під покровом пільної артилерії російська піхота ударила сильно на Німців вчера. Два рази однак вони зістали відперті. Тепер вони знова пробують.

В кількох місцях своєї лінії Москалі похилені підбігли на перед і заняли нові позиції. Опісля ті з заду зрівнали ся з ними. Вони тягнули за собою около тузин скорострільних ъерів. За ними в віддаленю находила ся резерва. Через весь той час московські шрапнелі падали дощем на німецькі окопи.

Про кождий рух Москалів сейчас доношено німецькому центрови. Тоді німецька резервова колюмна зібрала ся більше до купи. Стріляне з гверя з німецьких окопів устало. Німецькі офіцири бігали поміж жовнірами, приготовляючи іх до розправи.

В кінци прийшов розказ до удару. На дане слово нараз піднесла ся лінія Москалів на парусот ярдів довга і кинула ся на перед. За ними йшла друга лінія, потім трета, четверта і пята. Одна лінія від другої була віддалена від 20 до 50 ярдів. Всі гнали на перед. Перші з них дістали ся від разу під німецький огонь і ряди іх почали зменьшати ся і рідшати. Другі значно посунули ся на перед. Дим горіючого місточка дав до[...] захорону кільком полкам.

А вони ішли на перед в одній лінії, кидали ся з криком відтак падали на землю, стріляли і знов підбігали на перед.

Тимчасом, від самого початку московського атаку, німецька артилерія, не зважаючи на московські канони, котрі до неї стріляли, звернула свої люфи на атакуючу масу Москалів. Німецькі шрапнелі пукали як раз над головами посуваючих ся на перед Москалів вирвали цілі ряди війска, лишаючи порожні перерви.

Але московська лінія не задержала ся. Се вже третий раз в двох днях вони поновляють свій атак. Страшні страти, які вони понесли при перших двох атаках, не були для них наукою. Був се страшний псекольний вид. Моє серце билє неначе молотом. Я був неначе пяний, упоєний битвою, я боров ся умом так кріпко як ті жовніри своїми стрільбами. По раз перший я зрозумів, що то є бути упоєним війною і я пізнав тайну усьміху убитих на поли битви.

І ось надбіг рій Москалів. У же коло німецьких окопів. Іх крики дико лунають на поли. Вони ані не захитали ся, все рвуть ся на перед. На переді атакуючих заступів появили ся московські прапори. Перела лінія стала рідша.і друга лінія ступила на перед. Близше і близше вони перли до німецьких позиції. І нагло все змінило ся. В кілька секунд пізнійше дав ся чути новий звук. Зразу я побачив нагле, страшне знищене посуваючої ся наперед московської лінії. Чогось подібного ні перед тим ні потім я ніколи не бачив. Люди падали так само, як паде скошена трава в ряді. Ті, що остояли ся на ногах, зістали кинені в зад неначе від страшного подуву вихру. Доперва по якімось часі моє ухо могло відріжнити гуркіт машинових канонів, котрі були причиною того страшного жнива смерти.

По раз перший посуваючі ся на перед московські лінії захитали ся неначе очаровані. Офіцири на конях кинули ся поміж ряди, напираючи на них, щоб ішли на перед. Коні падали з людьми. Я бачив тузин коний без їздців, котрі неначе скажені кинули ся поміж ряди, збільшаючи заміщане. Другі коні сполохані гнали з офіцирами сьвітами. Все те не тривало більше як одну мінуту. Мені видало ся, що то вже годинами триває. Німецький огонь не уставав і змітав цілі ряди Москалів. Московські лінії ломили ся. Настало замішане. Тепер кождий чоловік за себе. Недобитки московські почали дерти ся в зад до своїх окопів, шукати там захисту.

Я переглянув своїм шклом цілу лінію російського атаку, як далеко я міг бачити. На цілій лінії Москалі в нелади утікали до своїх окопів. Коли нанад не вдав ся і коли знова почала ся звичайна стрілянина артилерії, я оглянув поле битви. Убиті застелювали поле всюди. Вони не були на купах, але ціле поле було засіяне трупами.

Однак страшнійший ніж від смерти був инший вид, котрий можна було доглянути через шкла. Рухаючі ся, човгаючі ся, кидаючі ся особи всюди. Се були ранені. Всі, що могли човгати ся або рачкувати, працювали послідними силами, щоби добити ся до своїх окопів. Але сотки ранених остали ся на отвертім поли з немитими і незаосмотреними ранами, терплячи голод і спрагу, аж доки або не померли, або не настала ніч і серед її укритя не забрали іх до шпиталю.

Після сего атаку ми подали я в зад поза німецькі лінії і там побачили шпиталений корпус, як зносив німецьких ранених. Число іх було досить мале, а то з огляду сильно забезпечених німецьких окопів. Майже всі ранені були покалічені шрапнелями, коли лежали в окопах.

Ми переїхали задну часть німецьких позицій і бачили там резерви, амуніцію, вози з живностию, всьо то в купі разом зі шпиталем по заду. В кінци ми вернули ся на перед і станули поза німецькими окопами. Артилерія дальше стріляла, підчас коли ми дійшли до будинків опущеної оселі. Нагло ударила куля в хату і запалила її. Коли ми приступили, щоби довідати ся, чи се був випадковий вистріл чи може Москалі справді туди мірять, попри нас перейшов один полк сьвіжої резерви, щоби перейти свій хрест огнию. Вони виглядали як студенти, що ішли на забаву, або гру в пилку. Вони співали і сьміяли ся і питали ся, чи лишили ся для них еще які Москалі.

Коли ми стояли на малім горбку, відки було видко около три милї боєвої лінії, якийсь офіцир пустив ся до нас на коні, щось викрикуючи і показуючи рукою поза нас. Ми обернули ся і побачили, що розприснула ся куля в віддаленю около 800 ярдів.

В пару секунд пізнійше упала друга куля в віддаленю около 500 ярдів, а по тім трета на 300 ярдів. Коли упала куля на 200 ярдів від нас, ми порозуміли крик того офіцира. Ми пустили ся бігцем в долину в окопи і леджи ми там дійшли, аж куля ударила в те місце, на котрім ми перше стояли.

Відтак ми пустили ся лісом в напрямі німецьких окопів, з тих московських канонів прямо заглушував нас. Москалі хотіли зруйнувати німецький магазин, що находив ся на яких 300 ярдів поза місцем, де ми стояли.

Через цілий день я приглядав ся борбі канонів з окопів. Нараз з западом соньця стрілянина устала, а на поли битви появили ся патрулї, що збирали ранених і хоронили убитих. Також роздавано амуніцію, по грібну на слідуючий день.

Від часу до часу Німці кидали на поле битви сильне сьвітло рефлектора, щоби допомогчи шукати ранених. Я раз глянув на поле битви осьвітлене рефлектором. Смертельний жах огорнув мене: більше не хочу бачити такого виду.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ПОНАД 5 МІЛЬОНІВ ГОТОВОГО ВІЙСКА

З Риму доносять, що з Німеччини наспіли вісти, що властива боротьба доперва тепер ся добре розпічнеть ся. Сила німецького війска, готова до бою, числить около 5 мільонів. Крім сего зголосило ся 1,400,000 добровольців, які лише в части будуть приняті до воєнної служби.

Звіт з Виграваки на Укр. Нар. Дім.

В неділю 26-го с. м. відбув ся концерт з вигравкою в гали польського тов. "Сокіл" з чого вплинуло до каси Укр. Нар. Дому несподівано цілих 200 долярів. Всім учасникам, а головно сьпівацьким Товариствам, котрі взяли участь в концерті, а також польському Тов. "Сокіл", що відпустив свою галю даром, складає ся сердечну подяку.

На сій вигранці можна було зауважити, що думка потреби Укр. Народного Дому чим раз ширше принимає ся. Повняк галя, котра містить в собі около тисячу осіб, показалась за малою і богато людий вернули ся домів. Отже до діла вінніпеґські Українці, а в короткім часі будемо мати свою хату.

Дирекция.

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАНКИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.
Стара і солідна всім добре знана фірма.
А. Каракоцюк
Завідатель чужинецького відділу.

"ПРОСЬВІТА".
Москалі забрали нам рідний край і розвязали наші товариства а з ними найбільше нам знане товариство "Просьвіти" уу Львові.
Та невспіли кляті кати всьо нам забрати бо наші на тріоти на землї вуйка Сема видають дальше книжочки "Просьвіта". Дуже цікаві і поучаючі.
Коштуе в Канаді на рік ....$1.50.
Ану запренумеруйте. Пишіть на адрес:
"PROSVITA"
83 Grand Str.,
Jersey City, N. J., U. S. A.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мужчина, котрий має понад 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Альберті, зголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції домініяльних земель або в суб-аґенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочія можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, Коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може примощити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три доляри за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористував ся правом одержаня гомстеду і не може взяти примощи, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 доль. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 доль.

Скількість обробленої землі може бути з менчена тоді коли земля з корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, нотарі, ... заступають в судах ...
Офіс: 712 & 722 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19. Winnipeg, Man.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЄ!
REGAL WINE COMPANY Limited.
Telephone: Main 899. 721 Main Str., Winnipeg.
Сим маємо честь повідомити шановних читачів „КАНАДИ" і запросити їх до відвідань нашого новоотвореного гуртового складу лікерів. Ми вам покажемо ... маємо все у великім запасі найлучших Вин, Лікерів, Пива, Тютюну і Цигар. Ми маємо у себе на складі всякі найлучші і найпопулярнійші вироби.
Наші ціни суть приступні ...
REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

ДО КАНАДИЙСКИХ-РУСЬКИХ ФАРМАРІВ І РОБІТНИКІВ.
НИЗШЕ ПІДПИСАНА КОМПАНІЯ МАЄ ЧЕСТЬ ПОВІДОМИТИ ВАС, ЩО ОНА МАЄ В БОЖИДЖУРАХ І ОКОЛИЦІ
НА ПРОДАЖ 27,000 АКРІВ
прекрасної добре усушеної землі, готової до орания, по ціні від $18. до $20. долярів за акер, по дуже приступній ціні. Одна десята часть кеш, а решта на девять років на виплат з процентом 7% відсотки. Ся земля лежить в Товншіфі 14-8 і 15-8 на всхід від Брокенгед ривера, доброї сіножати, води, ліса і пасовиска подостатком. Се єсть в дистрикті где ряд провінціональний заводить в зірцеву рільничу фарму, щоби доказати що ся часть Провінції може випродукувати. Нова желізна дорога буде також там збудована.
Тепер коли пшениця, овес, ячмінь і лен так дорого коштують, аже і будуть більше коштувати в 1915, по причині війни, коли худоба буде щораз більше платити ся, се єсть найлучший час купити собі кусень землі заки ціна підскочить в гору. — Розумійте справу і купуйте тепер. По повні інформації пишіть до:
THE STANDARD TRUST COMPANY
346 Main Str., Winnipeg, Man.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і первоворядної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всї напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 ґальон	$2.50
Житнівка 1 ґальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 ґальон	$5.00
Бренда лутша 1 ґальон	$5.50
Скоч 1 ґальон	$4.50
Ганишівка красна 1 ґальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 ґальон	$6.00
Кмінківка 1 ґальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 ґальон	$6.00
Рум ямайка 1 ґальон	$9.00
Вино 1 ґальон	$1.00
Старий порт 1 ґальон	$1.25
Ліпше за ґальон	$1.50
8 літний порт 1 ґальон	$2.50
Білий порт 1 ґальон	$2.50
Черешневе вино 1 ґальон	$2.25
Лондон порт 1 ґальон	$2.50
Катауба порт 1 ґальон	$3.25
Катауба ліпше за ґальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko,
175 Henry Ave. Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John, 221.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річно передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ
"КАНАДА"
Адрес: 201 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
201 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II Вінніпеґ, Ман. Четвер 5-го Падолиста 1914. Число порядкове 61. Winnipeg, Man. Thursday November 5th 1914. Число 43.

Воэнні Вісти.

ВІЙНА НА МОРИ. БРИТАНІЯ ЗАГУБИЛА ДВА ВОЄННІ КОРАБЛІ.

Вальпараїс, Чілї. 3. падолиста. — Британська фльота під командою адмірала Кредока, потерпіла значні шкоди в битві морській на полудневім пацифіку над берегами Чілї.

Адмірал Графені, командант німецької фльоти на водах Тихого океану, прибув до Вальпараїс нині і дав слідуючий рапорт про морську битву між британською а німецькою фльотою минувшої неділі рано: —

"В неділю першого падолиста межи 6 а 7 год. вечером, підчас великого дощу і бурливого моря, ми побачили британські воєнні кораблі Гуд-Гоп, Монмаут і Глескоу а також вуружений кружляк Отранто. Ми зараз розпочали огонь з всіх канонів на наших шифах. По короткій канонаді ми затопили Монмаут а Гуд-Гоп по великій експльозиї він почав горіти. Незнаємо що з ним стало ся, позаяк наступила темна ніч. Глескоу і Отранто потерпіли також, однак ніч перешкодила нам довідатись як далеко суть они ушкоджені. Наші кораблі не дістали ушкоджені окрім того що на кораблі Гнейсан шість моряків дістали ранені.

ТУРЦИЯ РОЗПОЧИНАЄ ВІЙНУ БЕЗ ВИПОВІДЖЕНЯ.

Лондон 1-го падолиста.

Турецька фльота на Чорнім мори почала зачіпну акцію бомбардованєм російских неуфортифікованих побережних міст. Воєнні кораблі Бреслав і Гобен котрі недавно Туреччина купила від Німеччини разом з иншими турецькими кораблями бомбардували міста Одесу, Теодосію і Себастополь.

Росія і Британія запитали Туреччину що се має значити — нашо турецький міністер війни відповів що тії кораблі розпочали бомбардацію без ні дома турецького ряду, і що він перепрашає за напад а шкоду заподіяну кораблями покриє турецьке правительство.

Росія Франція і Британія невірить турецькій заяві і всі сейчас відкликали своїх Амбасадорів з Константинополя, що значить що зірвали з Турцією дипльоматичні зносини — виповіли війну.

Турецька фльота, котрою командують німецькі офіцири, при першім нападі затопила один російський а один британський воєнні кораблі в пристани в Одесі.

Туреччина має готових 300,000 жовнірів і ударила ними насамперед на Египет. Египет належить до Британії. Позаяк Британія немає там богато сталого війска, немогла, ставити великого опору, тому Турция скористала з нагоди і проголосила Египет турецьким краєм.

В Росії радіють з того що Турція вмішала свої пальці в теперішню війну маючи тепер добру причину вигнати Турка зовсім з Европи і відібрати єму Константинополь і Дарданелі що дасть Росії вільний вступ до Середземного Моря і може сповнитись старе пророчество що в недовзі на церкві Св. Софії в Константинополи засіяє знов хрест сьвятий, котрого там заступав півкруглий місяць через сотки літ.

Болгарія, Греція і Румунія на Балкані все ще сидять тихо, однак певним єсть що і они ще недовзі вмішають ся в європейську воєнну халепу.

БОМБАРДУЮТЬ ДАРДАНЕЛІ.

Лондон, 3. падолиста.

Англьо - французка фльота розпочала сильну бомбардацію Дарданелів, котрі замикають Чорне Море від Середземного. Форти з Дарданелів відповіли однак стріли іх немогли досягнути ціли. Далекосяжні канони Англьо - французької фльоти шалали добре і нещадно в фортах Дарданелів настала велика експльозія. Покищо не можна було довідатись які шкоди заподіяла бомбардація.

НА ЗАХОДІ НЕ ЗАЙШЛА ЖАДНА ВЕЛИКА ЗМІНА.

Лондон, 3. падолиста.

Війна на заході помежи німецкими а союзними арміями перепасела нам за цілий тиждень жадних несподіванок. Обі армії суть добре окопані і хотяй на цій лінії, то одні то другі через цілий тиждень припускали страшенні атаки, все таки ані одні ані другі неподали своїх лінії і неофнули ся. На союзнім правім крилі в околиці Мен упав великий сніг і утруднив воєнні операції.

БРИТИЙЦІ КИДАЮТЬ БОМБИ.

Лондон, 4 падолиста.

Нині рано Британські літаки кидали бомби на желізнодорожні варстати в Бруґес в Белгії. Бомби поробили великі шкоди. В четвертій годині по полудни літтаки знов повернули і кидали бомби. Знищили желізнодорожену стацію в місті.

СМЕРТЬ ЗДРАДНИКОВІ.
Капраль Груалт.

З французкої інфантерії фотографований в часі як его вели на розстріляне. Капраль Груалт зістав узнаний винним за тое що він старавсь продати Німцям плани французкого воєнного бездротного телеграфа.

БУЛИБ ПОЦІЛИЛИ КАЙЗЕРА.

Депеші наспівші до Лондону розказують як Кайзер утік від смерти. Минувшої неділі Кайзер Вільгельм виїхав до німецької головної кватири в Тіґт в Белгії где разом з своїм штабом спожив обід. По обіді кайзер всів до автомобіля і виїхав в незнану сторону.

Незадовго по его відїзді показались в повітрю Британські літаки і почали кидати бомби на кемпу генерального штабу як також на місцевий ратуш і инші публичні будинки убиваючи двох німецьких жовнірів.

ВІДВАЖНИЙ ЕМДЕН ВОЮЄ

Токайо, Япан.

Депеші доносять що німецький воєнний кружляк Емден віхав до британського порту Тенані в Азії і там затопив торпедами російський воєнний кружляк Ямчук і французкий малает.

Щоби его не пізнали Емден прибрав собі четвертий комин і вивісив японську фану. Емден наробив вже богато шкоди на морі. Він сам затопив від часу виповіджения війни більше якпятнайцять англійських французьких товарових кораблів.

РОСІЯНИ ПОСУВАЮТЬ СЯ НА ПРАВІМ КРИЛІ А ЦОФАЮТЬ СЯ НА ЛІВІМ.

Петроград 4. падолиста.

Депеші доносять що німецькі війска цофнулись в східній Прусії, в околиці Відмінен, під натиском армії генерала Ренненкампфа. В тій околиці віддавна ведесь завзята і безперестанна борба. Терен війна єсть дуже невідповідний бо ціла майже просторонь покрита грубим лісом і великими багнами та мочарами.

Німецкий похід на Варшаву зістав також відпертий. На лінії помежи Сандоміром а Лодзею в російській Польщі ведесь страшна і завзята різьня Німці цофнулись в зад на цілій тій лінії і Росіяни відбили і зайняли Лодзь і Китно. Німці окопують ся тепер над рікою Ватрою

В Галичині Москалям не щастить ся. Австрійські війска помужіли і не на жарти дають москалеві знати що і они щось уміють. Через минувший тиждень Австрійці перейшли Сян і бють ся в околиці Старого Самбора.

На Уграх нема вже ані одного москаля а також вигнали їх з Черновець на Буковині.

ВІДКУСИВ ЖІНЦІ НІС.

Майк Малай з нашої віри посварив ся за дурницю з своєю жінкою, З "любови" хотів цілувати і злапав жінку зубами за ніс та так довго тиснув аж поки кавалок носа незаишилось в Майкових устах. Розуміесь що за такий поцілуй жінке запізвала Майка перед справедливість. Суддя Мекдоналд засудив Майка нині на оден рік тяжкого арешту і на 15 букїв.

І так з великої любови Майк буде сидів рік і набере букїв в шкіру а жінка попращалась з носом на віки.

Російські донесеня.

Петроград, 27. жовтня. —

Російське міністерство війни оголошує, що офензива австрійських й німецьких війск в Польськім Королівстві зовсім неудала ся. Німецька армія дізнала коло Рави (в російській Польщі) і Радомна цілковитого пораженя і подаеть ся назад в напрямі границі. Російські війска зі Сибіру, Кавказу і Туркестану рішили побіду в користь Росії. Німці понесли великі страти.

Також і в Галичині російські війска ставлять сильний опір Австрійцям. Дотепер взято тисячі у неволю і забрано 20 гармат. В битвах під Перемишлем Австрійці стратили около 5,000 людий.

Найдовші боєві лінії в історії.

Поступи техники спричинили зміни в воєнній ситуації. Армії Европи воюють тепер на фронтах, що розтягають ся на сотки миль не лише тому, що з кождої сторони стають мілионові армії, але й тому, що вальба інфантерії і полевої артилерії є така точна і убійча, що люди не можуть ставати масами, як в часах Наполеона а навіть як в послідній французько - пруській війні.

Під Австерліцом 75,000 Французів воювали, розтягнувши ся на фронті довжини 80 миль.

Під Ваграмом 170,000 Французів стояли на лінії довгій на 5 миль.

Під Ялю японський генерал Курокі розставив своїх 40,000 людий в лінії довгій на пять миль, якраз та сама довжина, як стояли Німці під Гравельотом.

Під Мукденом російська і японська армія, з котрих кожда числила по 300,000 людий, стояли на фронті, довгім на 75 миль. Куропаткин в декотрих місцях мав лише одного чоловіка на чотири кроки від другого.

Від коли кождий офіцир в Европі навчив ся на память лекцію із російсько - японської війни, нема сумніву, що тепер на милю боєвої лінії в Европі припадає більше, чим 4,800 до 5,000 людий.

РЕДЖІСТРАЦІЯ НІМЦІВ І АВСТРИЙЦІВ В КАНАДІ

Федеральне правительство має розширити нагляд за підданими ворожих держав, аби не терпіли нужди і не зробили шкоди Канаді.

Оттава, 28. жовтня.

Правительство видало нинірозпоряджене, яким має на меті прийти в поміч тим Австрійцям і Німцям у ріжних частях Канади, що через війну лишили ся без роботи і не мають з чого жити, а також розширити нагляд над всіми, що могліб спричинити яку шкоду Канаді, взглядно Великій Британії.

Домініяльна поліція на Сході, а кінна поліція на Заході створить реджістраційні офіси, де мусять явити ся всі німецькі і австрійські піддані. Мужчини низше або висше військового віку або в инший спосіб нездібні до військової служби будуть могли опустити Канаду. З прочих ті, що можуть самі удержати ся, будуть могли оставати на волі, але буде вимагати ся від них, аби регулярно мельдували ся у властий. Люди без роботи і видимих средств удержания, як рівнож всї підозрілі, мусять піти до місць, де будуть оставати під дозором, як воєнні бранці. Військові власти будуть мати їх під своїм дозором і давати їм роботу. Австрійці і Німці, яких візьме ся під дозір на Заході, стануть правдоподібно до вичищування національних парків із гнилих та повалених дерев.

Взагалі думає ся, що коли Канадийці будуть здержувати ся від висловлювання ворожого настрою супроти сих людий, то небезпека якого небудь непорозуміня з причини їх буде сильно зменшена

МАЙОР УСТУПАЄ.

Майор міста Дикон уступає небуде більше кандидувати на посадника міста. Вчера оповістив Дик Ва бувший майор нашого міста що він з певностію буде кандидувати на майора на 1915 рік при міських виборах, котрі відбудуть ся в пятницю дня 11-го трудня.

КАНАДА

Часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у четвер.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поодиноке число .... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації:
"КАНАДА"
261 Fort Street,
Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly

Publishers
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address:
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd.
261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

ДЖЕКИ ВОЮЮТЬ.

Минувшої ночі наші Джеки знов порізались в славетній галі на Магнус ріг Поверс.

Тим разом так як і все там було весіля наших "Галіцеків" і на тім весілю якись Алек Брнстойка і Йосиф Гуреньскі з 632 Бойд стр., переобравши міру, почали різати себе взаїмно ножами. Оден з них вийшов побідоносно але за то відпочиває в "Івановій хаті". Другий сарака дістав покраяний на "біфштик". — Дюра в голові півтора цаля, — дюра в животі на два цалі; — розрізана литка на чотири цалі — поломаний храп а ціла фотографія чорна як земля і тепер доктори мають досить трублю" з нашим Джеком.

Та най Джеки бють ся — дітько їх бери. — Однак наші горожани повинні подумати над сею справою серіознійше і глубше в ню вглянути. Наші горожани повинні положити вину як раз перед ніс того до кого она належить. Звістно що війська управа заказала уживати алькогольні напитки у всіх галях міста Вінніпег а спеціяльно на нашім Норт-енді. Кількох наших властителів галь, що непоспівували лись розпорядженю, дістали потягнені до відвічальности і заплатили грубі грошеві кари в полицийнім суді і наказ щоби не приймали у себе весіль на котрих пють упяняючі напитки. Наші строго тримають ся "принціпу". Одна одним, незнати яким чудом, жидівська галя на Магнус приймає весіля і позволяє на них пити.

Чому се так? — одному вільно а другому ні! На се нам має дати відповідь Алдерман Сквайтар і контролер Меклейн.

Недавно донесли що поліція була пошукала властителя жидівської галі до відвічальности очевидно алдерман Сквайтар і контролер Меклейн мали упоминатись за тим щоби жиди на дальше могли вести свій біснес. Колиж так то за бійки в тій галі мусимо складати вину на самі власти.

Дальше наші податковці в Вінніпеґу повинні скликати ві…

че і з натиском зажадати від правительства щоби оно всіх джеків войовників сейчас вислало на фронт (хоче чи ні) і нехай они нам там покажуть кілько Німців потрафлять положити.

ВОЄННА ВСЯЧИНА.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

Редакція "Свободи" дістала лист одного російського Українця, з якого передруковуємо деякі виїмки.

I

Тепер в нас тихо, всі війська двигнули ся за границю, в нас кажуть, що Львів з кріпостию вже забрали. В Кременець привозять велику силу ранених, роблять їм перевязки і відправляють дальше в глуб Росії; в Бережцях велика тревога була при кінци липня. В нас палили всі мости, бо надіяли ся, наступлять Австрійці, то тоді богато людий втікало, но куди, то ніхто не знав; я сидів і не рушав ся. Дня 9-го серпня приїхало 35 душ австрійських кінних жовнірів. Їздили по усіх Бережцях, роздивили ся і поїхали в Кременець, но їх не допустили, хотя королівський міст спалили, но там сидить в окопі засада; наші стали на Австрійців стріляти, то ті повтікали в ліс, двох Австрійців заслили, бо попадали з коний. А офіцерови австрійському кінь втік в Бережці і його тут зловили. За ним гонили і офіцер прийшов за конем, зайшов до волости, почав питати за конем і почав стріляти; потім узяв почтового коня і виїхав на дорогу. Зараз прибіг Соловей Тригуба і пустив йому один стріл зараз в голову; сей упав з коня і почав тікати пішки, но його догнали і зловили самі люди. Наших жовнірів не було, аж як дали знати в Кременець, на другий день приїхало три сотні козаків, почали Австрійців бити, то кругом Бережець і в самих Бережцях вбили Австрійців до трех сот душ, навіть в Бережних на кладбищі 5 душ закопано; остальні всі австрійські сили стояли від Радзивілова через Підзамче аж до Почаєва, но як стали робити перестрілки і наші війска стали підходити на Радзивілів і Почаїв, то Австрійці вернули ся назад і укріпили свої сили за Бродами і там був перший бій, а потім пішли дальше.

II.

Лист з Брідщини, писаний 24. серпня подає такі подробиці:

До нас прийшли Москалі; коло нас навколо по селах самі москвофіли і вони показували дорогу Москалям. Українців зачали Москалі нищити, палити села і збиткувати ся над людьми. В селі Чехи і Чішки було пару Українців, то їх знищили підком Москалі. Вони вийшли десь туди від загалицьких лісів від російської границі, а наше війско стояло полишами десь тут в Підгірцях. Москалів було може 2 рази тільки як нашого війська, але нашому війскови так Господь допоміг, що Москалів вигнали і богато побили, а москвофілів позабирали до арештів, а богато навіть карали смертию за то, що показали Москалям дорогу.

III.

Як виглядає війна можна мати поняте із листа, що його вислав один жовнір, котрий лежить в шпитали, в місті Брегенцу, в краю Форарльберґ.

Лист сей звучить так:

Брегенц, дня 6. жовтня 14.

Дорогий Брате!

Доношу тобі відомість з війни австрійсько - російської. Війна се страшне слово; давно, коли не було такої збруї, коли не було, машинових ґверів, та як армійтних шрапнелів та гранатів, то се ще не була війна. Але нині, Дорогий Брате, якбись бачив, то не кулі але град з куль, зі страшної бурі громової так, що не можна з "лекунків" на очи дивитись. Тепер нам "репетір ґвер" ні що, до війни не придаєсь, лише армати, а на близьку віддаль машинові ґвери. Тепер колибись лежав в шварм лінії підчас спокою на маневрах, то нема що вже збирати; а на війні неприятельські шрапнелі і гранати пороздирали би на куски і вмішали би тя з землею.

Описав бим Тобі більше, але не можу, бо тепер, Дорогий Брате, наш 15. полк так знищений, що нема нащо дивити ся. Було нас на початку 6.500 людий, а за два місяці, то заледви половина осталась. Бог знає, як ще довго та половина буде могла видержати. Дорогий Брате, щобись тіг видіти здалека, як війна відбуваєсь, то ані жадна часопись, ані книжка описати докладно не може. Кобись бачив, як наш 15. полк і 97 полк разом під Красним і Буськом коло Золочева боролись на жите і смерть! Але одна наша бриґада не могла довго держатись переважаючій 3 коратовій силі неприятеля. По двох днях завзятої борби, коли єще Москалям прийшла велика помічь, ми мусїли уступити. Того самого дня впало з нашого полку 800 людий і 24 офіцирів, один майор і один оберлітнант. Така страшна річ! А Москалів, котрі на нас робили штурми (значить ми були в деккунках, а вони робили на нас "форверц") то як зачали ми на них стріляти з армат і з машинових карабінів, то не поодинокі трупи, але як в лісі лежить дерево порубане в стоси, так Москалів лежало побитих. А все таки "шапка на рожен", що два то не один. Ото маєш, Дорогий Брате, коротко описано все, що я міг Тобі описати, бо я хорий в шпитали в Брегенц в краю Форарльберґ. Тут нас завезли лічити. Прошу Тя, Дорогий Брате, жертвуй, що можеш для нас калік ту лежачих. Я ранений в ногу. Кінчу віддаю і здоровлю Тя зі серця. Гаразд!... Твій брат Данило Ящиковський.

НОВОЧАСНА ВІЙНА.

У війні нищить ся людий і твори їх праці. Придумують способи, якби найскорше, а до того радикально знищити ворога, а "ворог" знову придумує способи, якби то не дати ся "неприятелеви" знищити. Сі способи з поступом культури поліпшують ся і вспінюють ся, аж колись культура поставить війну на такій "ідеальній" сьвіті, що на примір одно місто, на якого збудоване і великими складали ся тисячки літ — можна буде в одній секунді змести з лиця землі, або на один день зібрати і знищити у весь молодий цьвіт, всіх вояків землі, а оставити самі дівчата, старців та сліпих і культурних калік.

Ще перед кількома роками думали що по заведеню нових скорострільних і далекострільних карабінів буде вже виключена боротьба на малу віддаль а заступлять її лише зручні оборони. Говорено навіть: "Не бідить тота армія, котра має ліпші чоботи".

Прийшла російсько - японська війна і показала, що ся теорія неоправдана.

Під Порт Артуром, під Мукденом і в многих боротьбах сеї війни, було ся російське військо і японське груди в груди, а багнет, на який споглядали вже з легковаженєм, віддискав знову свої права. В сій війні майже всі держави почали занимати ся оружем до боротьби з близька і робити на сім поли всілякі проби. Се далo почин до нових винаходів.

І так останними часами удосконалено ручні бомби, які можуть стати дійсно першорядним оружєм. Сі бомби мають заступити малим відділам жовнірів пушки. Така бомба виглядає як кули середної величини, а на спозі має тонкий рутик; наповнена новою, досі не знаною дуже сильною вибуховою матерією і заосмотрена в перкусійний запальник. З помочію штучного приладу причінає жовнір таку бомбу до дула карабіну при отворі і вкладає до карабіну спеціяльно до сього призначений набій. Жовнір прицілює ся, потягає за курок, а бомба в наслідок вистрілу летить на віддаль коло 60 метрів і па де на землю та в наслідок удару вибухає і нищить все довкруги на віддаль 10 метрів.

В спільній австро-угорській армії має одержати кождий пітдрядний відділ такі бомби для кількох жовнірів. Військові круги привязують до сього нового оружя великі надії, передовсім підчас приступу до кріпости.

— Повість у воєнним сьвіті є бальонові і аеропланові стрільбі приладя. Тепер є бальони і аероплани немов оком повочасної армії. Уносить ся в високі кількох офіцирів генерального штабу котрі мають до розпорядимости телефон. Із сеї висоти доносять офіцири своїм генералам про рухи ворожих військ. Очевидно, обі ворожі сторони намагаються взаїмно знищити бальони противника пільними стрілами. Досі уживано до сього пушок з дулами, викидаючими стріли в гору, але не все дасть ся уставити такі пушки в відповідних позиціях. До того влучити в бальон штука не аби яка. Через те повстала думка заосмотрити піхоту і кінницю в бальонові стріли, які викидають в гору карабіни Манліхера.

Ніч, ні говорить, є ворогом чоловіка. В часі війни кожда армія боїть ся нічної темряви. Під нічною заслоною ворог лазить звичайно нечайні приступи і тоді побідить ся сторона. Найкраще знає терен. Підчас війни в полудневій Африці понесли Англійці в той спосіб найтяжчі страти. Тому управа австрійської армії звернула увагу на сьвітляні стріли, заосмотрені в сьвітляну матерію і літаючий прилад, який держить стрілу довший час в воздусі і кидає сьвітло на простору віддаль.

В найновійших часах придумано сьвітляні стріли для карабінів. Сі стріли заключають в собі масу, зложену головно з магнезії, яка серед горіня дає сильне сьвітло. Сим робом і малі відділи можуть собі осьвічувати терен.

Вкінці слід ще згадати про нові пушочні ґранати, призначені до стріляня в гору. Сі ґранати наповнені також новою вибуховою матерією, але її хемічний склад зберігають в тайні. Дотеперішні ґранати розмітали свої кавалки вперед, в напрямі вистрілу. Через те не несли вони великих страт ворогови, схованому за високими окопами. Нові ґранати викидають відламки взад і якраз падають ся до нищеня військ, схованих за окопами або мурами. На будуче зможуть жовніри захистити ся перед сими новими стрілами лише під бетоновими дахами.

Як бачимо, техніки придумують що раз то нові способи на нищене молодих і здорових людий.

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАНКИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.

Стара і солідна всім добре знана фірма.

А. Каракоцюк
Завідатель чужиноземного відділу.

Читайте і ширіть "Канаду" від хати до хати і з рук до рук.

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ
КАЛЕНДАР НОВИН
НА 1915 РІК
ВЖЕ ДРУКУЄ СЯ!

З причини війни не буде в Канаді ані одного старокраєвого календаря. КАЛЕНДАР НОВИН не тілько заступить всі старокраєві календарі, але крім того буде НАЙЛІПШИМ І НАЙБІЛЬШИМ календарем в Канаді.

Що буде в календарі Новин, се наразі наша тайна.

Для тих, що читають Новини вистарчить, як скажемо, що так само як "Новини" не задруковують паперу на дармо, аби чорнили ся, так і Календар "Новин" буде НАЙБОГАТШИМ В ЗМІСТ КАЛЕНДАРОМ, ЯКИЙ КОЛИ НЕБУДЬ ДРУКУВАВ СЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Ціна великого Ілюстрованого Календаря "Новин" на 1915 рік виносить всего

50 ЦТ.

Замовляти можна і належить вже тепер.

Хто не замовить сейчас може наразити ся на се що пізнійше нашого Календаря не дістане і за пятку, бо наклад невеликий і скоро буде вичерпаний.

Хто замовить 10 календарів, дістане 2 календарі за дармо.

Для книгарень звичайні книгарські услівя.

Замовленя з грішми належить присилати на адрес:

NOWYNY, Edmonton, Alta.

Замовлень без гроший не приймає ся.

Всі замовленя будуть нумеровані сейчас, як приходять і календарі будуть висилані після нумерів. Тому хто спізнить ся, сам на себе буде нарікати!

Іван Нечуй Левицький.

ЗАПОРОЖЦІ.

Казка.

— Де се взялась в степу пшениця? Та й насіяно-ж сї! подумала Маруся і спитала:

— Чия се пшениця? Чи не Музичина часом, або може гетьманська?

— Яка там Музичина? Ляхівська! Якийсь лях отсе приїхав у сели та взяв посесію у нашого таки пана.

— А де-ж той вражий пан взяв ся тут у Чаплях? спитала Маруся.

— А чи ми знаємо, де він тут узяв ся, одказали женщі.

І все те було дуже, дуже чудним для Марусі.

Ідуть вони далі, а там на степу ростуть баштани; кавуняче й динниче бадилля так і вкрило степ огудиням, скілько можна було оком скинути.

— Чиї се такі сильні баштани? спитала дівчина баштанника.

— Жидівські! жиди найняли землю на літо під баштани, одказав дід баштанник.

— А ото жита, чиї вони?

Панські!

— А отой овес, неначе золото? Але вівса, вівса, неначе море! Чиї то вівса спитала дівчина.

Ляхівські.

— А де-ж людське дєж'козаче?

— Оттам трошки людського ік селу! гукнув дід з куріня.

Маруся стала смутна, смутна! В неї знов з'явилась думка, стати калиною і вернутись до свого любого гетьмана, що-…

Не вважаючи на те, Карпо й Маруся пішли далі до села. Коли дивлять ся вони, аж там з боку наярочку лісок. Під лісом блищала між осокою вода. Карпо схотів пити і вони звернули до ліска. Тільки що вони прийшли до ліска, аж змілять ся, що поміж деревом ховають ся люде, та на-щось конають ями та закопують кожухи, свитки, шімітки, намиста, чоботи. Марусі так і здало ся, що в село набігли Татари. Вона так і затрусила ся вся та й питає у молодиці:

— Від кого то ви ховаєтесь?

— Від закупні. Прийшло військо в село, забрало наш скот, продає жидам нашу одежу. Москалі поли кури, гуси, свині, побили вікна, посуду. Отсе що винесли з хат, то може сховаємо, а чоловіки як живі, то й слава Богу!

Ще тірше задумалась Маруся... Одначе їй так хотілось подивитись хоч на ту хатину, де вона зросла... Їй все здавалось, що вона ходила до Дніпра, та отсе вертаєть ся до дому і побачи сьпівати йому вічню пісню про кохання.

Пішли вони далі, аж перед ними розіслало ся велике, превелике село. В кінці села був великий став на яру. Там стояла здорова сахарня з високим задимляним стовпом.

— "От і Чаплі!" — промовив Карпо.

— Чи вже-ж отсе Чаплі? крикнула Маруся і в долоні плеснула; чия-ж ото фабрика?

— "Ляхівська", одказав Карпо.

— А оттой млин нижче ставу?

— Жидівський".

— А отой другий млин, по другому боці?

— "То панський, але добре не намятаю".

— Чи вже-ж отсе бабуню, Чаплі? спитала Маруся у одної старої баби, котра пила порогою.

— Чаплі! А кажуть люде, що тут не дуже давно було всього на всього три хати Музичиних на балці! Але коли ви йдете в села, то лучше заначуйте в степу, бо там тепер такє діють ся, що не доведи Господи! Прийшла московська закупщю, бо люде не доплатили подятку чи що. Там отсе недавно стріляли на людей, а сьогодня бють людей різками од самого ранку. Половина села втекла в степ.

чить свою матір...

Вже вони підійшли до села. Коли дивлять ся, аж при дорозі лежить убитий чоловік, а там на-полі — другий, а там далі — третий,... Птиця обсіла трупи... Ніхто й не думав, аж там серед вигона кругом стояли москалі, обступивши громаду, а в середині били москалі людей-різками з колючої дерези. Вже обрізали дерезу з усього панського окопа, вже почали різати глід, агрус в панському саду, та все били та били. Вигон червонів од крови, кругом летіли шматки маса. Кілька чоловіків лежало ледви живі і страшно стогнали. А різки все свистіли, а москалі все били, а офіцери все кричали та приказували...

Маруся вмила ся сльозами і швидко пішла з того страшного вигона, облитого людською кровю. В селі попід хатами і на улицях невидко було нігде і живої душі, неначе всі люде вимерли...

Вже сонце стояло низько, як Маруся з Карпом прийшли на Музикінку на балці. Вона зразу впізнала ту балку... І тепер на балці стояла така сама невелика хатка, обгороджена низеньким тином, обкопана ровом, обсаджена садком, а на окопі — високою дерезою. І тепер на окопі дереза була густа, як руно і закривала весь ґрунт і до половини хату.

Маруся ввійшла в хату. В хаті було дуже бідно. Коло віконця сиділа старенька женщина. Вона була така похожа на Марусину матір! Маруся так і кинулась до неї на шию і назвала її своєю матірю.

— Що се з тобою, дівчино! Я не мати твоя, а ти не дочка моя, тихо промовила женщина.

— Але-ж се хата Петрова Музичина? спитала Маруся.

— Музичина, тільки не Петрова., а Василева, а я Василева жінка.

Маруся стала і руки опустила та все придивлялась до старої женщини.

— Мені все здаєсь, що ви моя мати. Ви такі похожі на мою матір, що я-б-з-роду не сказала, що ви не мати моя.

— Ти, дівчино, дуже схожа на мою менчу сестру. А в мене й дочки не було. Чи не ходила ти кілька літ в заробітках за границею, що позабувала свою рідню?

— О, я довго ходила!... давно вже я була дома. Як я була дома, то тут і села не було...

— Що се ти, дівчино говориш? Твій же вік не Бог зна' який. Наші старі люде розказують, що тут на балці стояла перша хата в Чаплях.

Тогді тільки Маруся придивилась, що хата стояла вікнами на схід сонця, а хата її батька стояла на схід сонця причілком. Вона зовсім тепер зрозуміла, що то була дуже давня річ на сьвіті.

— Які ж ви титко, бідні! промовила Маруся, дивлячись на женщину і роздивляючись по хаті.

— А вже ж бідні, бо нема з чого забагатіти. За поле плата велика, а ту і подушне плати, і на волость, і на школу... Та все плати та плати! І робимо, і нічого не маємо. Сідайте коли ласка ваша!

Конець буде.

ВІСТИ ЗІ ЛЬВОВА.

В "Газеті Гатшанській" находимо ттакий опис положення у Львові:

Один чоловік, якому удало ся опустити Львів 19. вересня і прибути до Варшави розповідає так про занятє Львова Москалями: До послідних днів серпня був у Львові цілковитий спокій. Преса подавала відомости о побідах австрійських військ, тому ніхто не припускав, що ворог є так близько. Уповаючи на хоробрість австрійської армії львівські горожани спали безпечно, хотяй добре наделухуючи можна було чути в стрийськім парку уже гук армат.

Війни несподівано почала наближати до міста велика скількість австрийського війська. Йшло воно скоро улицями в західнім напрямі.

Серед населения настав переполох: хто міг утікав з міста. Тревало то три дні. Пізнійше через 24 години місто без власти. Ціле намісництво утікало лишилось всего один портієр. Президент міста виїхав, всі члени виділу краєвого виїхали полиция забрала ся також.

Власть в місті обняли всі три віцепрезиденти і почали організувати горожанську сторожу. Се було конечне, бо львівські "батяри" почали уже бушувати в полишених хатах.

Дня 3. вересня заявили ся коло роґатки два російські ґенерали і завізвали до себе міських делеґатів. З тими делеґатами обговорено услівя здачі міста. Місто дало 16 закладників: 4 Українців, 4 Поляків, 4. жидів і 4 кацапів.

Насамперед вступив до міста малий відділ козаків і розтаборив ся в ринку. Опісля приїхав іменований воєнним ґенерал - ґубернатором міста Гр. Шереметєв і замешкав в ратуші. Власти російські видали строгі приписи проти грабежи і крадежи і розліпили заяви в язиці польськім і російськім. Кількох рабівників сей час зловлено і повішено в вязниці.

Приказано видати також усе оруже.

Гр. Шереметєв казав оголосити, що приймає всіх, хто хоче порозуміти ся з властію (значить робити доноси). Вечером був гр. Шереметєв у Митрополита Ексц. гр. Шептицького, а опісля зложив візити польським архиепископам Більчевському і Теодоровичеви.

Військо російське йшло через місто три дні — ніч і день — в західнім напрямі. Між сими рядами був досить добрий порядок.

На стрій населеня є дуже пригноблюючий. Зовсім брак живности, бо околиця Львова зовсім знищена. Поза тим житє іде звичайним способом.

Власти російські зажадали щоби все вернуло як найскорше до нормального стану. Отворено отже бюра Виділу Краєвого, має ся розпочати сейчас наука в школах середних і народних, отвирають ся всі інституції. Всі часописи перестали виходити. Одно "Слово Польске" виходило безпереставно що дня. (видно яку вона службу сповняло!).

Дня 19. вересня приїхав до міста ґубернатор Східної Галичини, гр. Бобрінський

З АРМІЇ АВФЕНБЕРГА.

Редакція соціялістичної краківської газети "Напжуд" одержала з поля борби лист від одного знакомого, який яко поручник — комендант шпитали брав участь в операціях армії Авфенберга.

Редакція друкує кілька виїмків з того листа:

"Москалі нагнують цілі полки з над Волги і Дону, бють ся не оружєм, але масою. Наша артилерія то наша слава, інфантерія — добре бє ся і змітають цілі полки російські. Москаль не жалує людий, ми знов на кулі і ґранатів — так що Москалям в недовзі забракне полків. Дійшло до того, що наші шпиталі лічать переважно Москалів; на наших двох ранених припадає вісім Москалів, отже стосунок 2:8. Російські війска голодні, змучені. В жолудках Москалів находять лікарі овес і кукурудзу сиру.

Наші війска мають добрий настрій, подостатком поживи і гроший, ті славні козаки, то найбільші боягузи. Бували випадки, що коли сотня козаків побачила патроль наших драгонів зложений з 5 людий, вдирала з поля і втікала десь на вовчі доли.

"Від третої рано гравть армати. Сиджу спокійно в якімсь далекім українськім селі і пишу до вас...

Гарна погода нам сприяє. День сонішний, теплий, ночи ясні, ранки холодні, зимно грие ноги як пес, але то все байка. Я дійшов до того переконаня, що і фізичне вичерпане робить чоловіка зовсім не вражливим на зимно і невигоду. Паде ся тоді на землю — менше з тим, чи є солома чи ні і спить ся знаменито. Я бачив що жовніри випочаті, а відтак ранені муки терпять, коли помучені і виголоділі жовніри, майже їх не відчувають і мають смерть без терпиня.

...Страшні вчера пережив я хвилі. Кулі свистали, бомби летіли, гук армат, йойк ранених, але побіда по нашій стороні. Москалі втікають. Бути там, брати участь в війні і остати цілим значить наново народитись.

Вже вийшло з друку десяте число

ЦЬВІТКА.

Ілюстрована часопись для української молодіжи в Америці.

Кождий український батько повинен записати "Цьвітку" для своїх дітий.

Виходить раз у місяць і коштує лише $1.00 на рік.

Пишіть на адрес:
"FLOWERET"
83 Grand Str.,
Jersey City, N. J., U. S. A.

П. П. АЛЕХНО.

Русько - Польський заклад фотографічний, повозний і погребовий. — Автомобілі для винайму, карети на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу

376 Selkirk Ave.

Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
Phone - - St. John 605.
Jas. Hennesey, Propr.

Коли хочете випити доброго свіжого пива то найдеть до „ОНТАРІО". Чисті лікери і добрі цигара, в цуг грум 12 сталів. Добро єди нищаїє.

SAVOY HOTEL
C. F. HERBERT, Властитель.
Main Str., напротив C. P. R.
Станція і вікт 1 дол. денно.

Добрі вина, лікери і цигаро. Для бордінгерів по по спеціяльних цінах, а для дітий за половину ціни. Отворено в день і в ночи. Телефон Гаррі 4458.

THE SELKIRK HOTEL
Повний і модерний.
T. H. Nesbitt і J. M. Wilson, Prop's.
Першорядний готель в північнім Вінніпеґу. Станція і вікт від $2.00 і висше на день. Найлішого сорта напитки в буфеті.
802-804 Main st. Phone S. J. 2533.

ПОВДІОМЛЕНЄ.

Позаяк много моїх костюмерів і знакомих відносять ся до мене з ріжними старокраєвими справами і щоби не марнувати на дармо часу, проте повідомляю всіх, що тепер по причині війни, почта між Австрією і Канадою не курсує і не знаємо, в чиїх єще руках наша країна опинить ся. Зі всякими новими справами затримайте ся а з непокінченими, старими, прошу удатись до мене і я по можности дам Вам потрібні інформації.

З поважанєм

Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.

Велика Сьвітова війна.

Кождий з нас інтересуєть ся війною. Всі радо читаємо новинки які тілько мож захопити про війну. Новинки воєнні різні і где які дуже часто самі собі противорічать. Щоби найлучше розуміти розложене армій, поля битв і місцевости потреба мати перед собою Воєнну мапу Европи, где все як найдокладнійше означено. Таку мапу можете легко набути у нас. Кождий хто пришле нам предплату за "Канаду" в сумі одного доляра будє читав нашу часопись цілий рік а такому сейчас вишлемо Воєнну мапу Европи.

Така мапа сама коштує 50 ц. Отже корпстайте з нагоди і висилайте предплату на адрес.

Ruthenian Publishing Co., Ltd.
"CANADA"
261 Fort Str., Winnipeg, Man

Заснований 1900.
ДР. МОРДЕН,
Дентист.

котрого заряд сеї часописи рекомендує Сотки людий скористали з нагоди зниженя цін за направлюванє зубів.

ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.

Ми закладаємо золоті зуби по 5 дол.

Тягнемо зуби без болю.

Маємо прирядп за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.

Наша адреса:
482½ Main Str.,
Realto Block,
Winnipeg, Man.

ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

HUGH D. CUTLER
адвокат

Полагоджує всякі справи. Відсиких процедурах удавайтесь до нього.

Phone M. 2838. 210-11 Newton Bldg. Winnipeg, Canada.

Замовляюча картка на „Канаду".

Ruthenian Publ. Co. Ltd.,
261 Fort Street, Winnipeg, Canada.

Прошу о висилку мені „Канади" почавши від ....

Імя ....

Адреса ....

Почта ....

261 Fort Str. „CANADA" Winnipeg, Man.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар в Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 412 SELKIRK AVE. на розі Salter & Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 9-10 вечером. Telephone: St. John 908 як також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Пршевлонко Шпиталю під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано, 5-6 по пол. і 7-8 вечером. WINNIPEG, MAN.

З ВОЄННИХ ОБРАЗКІВ.

Біля воріт недолі.

Воєнний справоздавець одного російського дневника, Чужбінін, в письмі з Софії, головного міста Болгарії, малює ось таку чорну картину з послідної війни на Балкані:

День і ніч приходять поїзди з раненими. Тай не самі вже тріюмфальні вигуки товаришать побідному походови Болгар. Ідуть за ними стони і сльози. Тепер, коли всі власні очи бачили покалічені і окровавлені тіла недавно тому здорових і сильних людий, стало гаснути патріотичне вдушевлене...

Був ясний ранок, коли я ішов з сумовитою і тривожною товпою через огород кадетської школи. Примішено там шпиталь, до котрого осібною вузкошляховою зелізницею довозять ранених.

Лінию перекидуючись іноді реченями, майже мовчки, ішли люди. Одна тільки старенька жінка звертала на себе загальну увагу. Перебігала від гуртка до гуртка: питала про щось зворушеним голосом і робила якісь дивні рухи, мов пяна.

Показую на неї сусідови.

— Сина шукає відповів мені. — Серце стиснуло ся в мені.

— Біля воріт недолі! — майнуло мені по голові.

Увійшли ми на подвіре дико-лічниці. Всіх обгорнув нервовий поспіх, всі кинули ся до маленького зелізничого двірця, звідки сірою стяжкою тягнули ранені жовніри.

— Легко ранені!

Ідуть кулявчи, з пообвиваними руками, з обвязаними головами. Всьміхають ся, щасливі, що остали ся при житю що вертають домів. Пережили щось дуже страшного, важкого — воскресають. Так говорять їх лиця, радісні усміхи, а окружають їх, тиснуть ся до них жінки, старці молодіж, питають ся, розвідують ся.

— З якого полку?

— З шестого й першого.

— А з 37-го не було з вами?

— Ні, сей був на право від нас. — Бог знає де!

— А тебе де ранило?

[illegible] гранатом. Де [illegible] ло мясо. Ухо та-[illegible]

[illegible] що тепер я побачила, що молодеча уха жовніра була відірвана і що остав ся з нього тільки кусник посинілого мяса. Той мертвий кусник біля молодого, всьміхненого лиця виглядав страшно.

— В нас офіцира з револьвер вбила, цілий розвесло, а йому самому тільки трохи плече поранило. Остав ся в рядах.

— Люди вахнові! — підбігла тимчасом старенька жінка. Чи не бачили ви мого сина?

— Як му було на імя?

— Христо звав ся. Христо! Одинак то мій, сторожем був, лишив троє дрібних останки...

— А в котрім полку?

— Не знаю, кохані. "Брашнар" був.

— Но а ми "тухлярі"! — вітповідають жовніри, показуючи на червоні смуги на шапках.

— Що то значить — питаю одного — "Брашнар" і "тухляр".

— "Брашнар" (від брашно борошно), тому, бо смужка на шапці, біла, як мукою досипана, а "тухляр" — від випустки червоної мов цегла. З глупоти таке придумали. — А ти "руснак"?

— Так.

— Одного "руснака" лабили в нас. Дістали ся ми в два огні. Як косою стинало.

— А Турків?

— Також. Пізнати по кровн на шанцях.

Нараз крики і сьміх; оглядаємо ся, молода жінка і кількоро дітий обіймають жовніра з рукою на темблику. Жінка питаєть ся:

— Здоров єсь, Ганіо?

— Здоров, "само рена".

Але жінка бачить, що ліва рука висить йому безсильно. Хилить голову на рамя мужа і від плачу трясеть ся. Жовнір мовчить, не потішає і йому також сльози плинуть струями по обгорілім лици.

Ідуть до шпиталю.

Тісно одна коло другого стоять тачвани; але їх мало, тож поміж ними на землі лежать "сламники". Сестри милосердя нарікають на недостачу лічничих матеріялів — на воєнним терені нема навіть бандажів. Богато ранених неосмотрено, кинула ся ганґрена треба відіймати руки, ноги. Стони, скарги, кров, рани. В голові робить ся темно. Іду дальше там, де лежать вже осмотрені. Дивить ся на мене і усміхаєть ся невеличкий жовнірик з білявим вусиком.

— Де тебе ранили?

— В ногу. Вже не болить. Турецькі кулі легко беруть. Кости не ломлять, манлерівські легкі.

— Щож, добре тепер?

— Богу дякувати. Прийшло як почвали ми в багні. То гірше чим рана. Прийшли ми до села, аж ту кажуть завертати і обходити неприятеля і там сховати ся. Обійшли ми — багно. Зимна, бо то ніч була. Якже ту положити ся? А треба. Положив ся я на бік — по плечі у воді. Як довго ми лежали, не знаю. Я почав дрімати. Аж нараз як через сон чую що наш підпоручник кричить і тручає мене: "Вставай, бо замерзнеш!" Ледви мене підвели. Страшенна ніч була, страшенна. А тепер Богу дякувати, добре. Зле тілько, що Турок з нами. І що то тих бісерменів кладуть разом з нами?

Слухаю і мимохіть гляджу в кут, де на "сламнику" лежить Турок.

— Вмер — каже жовнір — і ніхто не хоче винести, а треба — вже чути його.

В другій салі жовнір вмирає. Коло нього сестри милосердя. На силу каже:

— А кулю віддайте жінці: "на спомин визвольної війни".

Сльози плинуть йому з очий — сестри плачуть також..

Але я вже не годен довше витримати. Та любов і ненависть, геройство і звірство змішали ся так з собою, що зворушеня стають понад силу.

Знов переходжу подвіре на котрім все ще волочуть ся ранені жовніри і бігає старенька жінка, шукаючи свого Христа.

Добротливо сьвітить ясне сонце, як золотом мерехтить на листю, іскрить ся на павутиню, а в серцю росте жаль і біль розсаджує груди: здаєть ся, що се якась потвора розвинула зловіщі крила над нещасливою країною і гасне в ній радість, виростають терпіня і болі — всьо хоче вонна загорнути в свої захланні кігті.

"Народна Воля".

З АВСТРІЙСЬКИХ ЛІСТ ВТРАТ В ЛЮДЯХ.

Рег. 58 Ком. 13. Дмитро Андрейчук, ранений.

Рег. 23 Ком. 12. Іван Андрус, ран.

Капраль Антін Бабінський ранений.

Рег. 58. Ком. 15. Микола Бачайчук, ранений.

Рег. 38. Ком. 8. Іван Балог. ранений.

Рег. 23. Ком. 9. Йосиф Балог, ранений.

Фрайтер Рег. 23. Матвій Балог, ранений.

Інфант. Банчук, ранений.

Рег. 96. Ком. 15. Іван Бартоник, ранений.

Рег. 38. Ком. 8. Іван Береч загинув.

Рег. 38. Ком. 7. Стефан Беречь, ранений.

Рег. 23. Ком. 10. Павло Бедан, ранений.

Рег. 58. Ком. 15. Ілько Бондарчук, ранений.

Рег. 64. Іван Богдан, ранений.

Рег. 58. Ком. 16. Іван Бойчук, ранений.

Рег. 58. К. 16. Іван Бойко, ранений.

Рег. 32. Стефан Будай, ранений.

Рег. 58. Ком. 15. Василь Будзович, ранений.

Капраль Буковський, ранений.

Рег. 58. Ком. 13. Антін Химчак, ранений.

Жандарм Дмитро Чинкалин загинув.

Рег. 52. Стефан Чернюш, ранений.

Рег. 58. К. 13. Гринь Дейзак, ранений.

Рег. 58. К. 15. Дмитро Дякун, ранений.

Рег. 58. К. 16. Антін Дмитрович, ранений.

Рег. 58. К. 13. Дмитро Доник, ранений.

Жандарм. Микола Доманович, загинув.

Рег. 80. Онуфрій Довган, ранений.

Рег. 64. Іван Драган, ранений.

Рег. 58. К. 16. Михайло Дрогомирецький, ранений.

Рег. 32 Ком. 7. Павло Дроздюк, ранений.

Рег. 64. Данило Думітрашин, ранений.

Рег. 58. Ком. 13. Петро Доба, ранений.

Рег. 51. Павло Филипчук.

Рег. 58. Ком. 16. Іван Фотуйма, ранений.

Рег. 96. Ком. 13. Іван Франкович, загинув.

Рег. 58. Ком. 16. Микола Гродзіцький, ранений.

Рег. 58. Ком. 16. Василь Гаврига, ранений.

Рег. 58. Ком. 13. Сидір Глум, ранений.

Рег. 23. Ком. 1. Стефан Гаушка, ранений.

Російські "реформи" в Галичині.

Як подають російські часописи, на висші адміністраційні становиша в Галичині віддало російське правительство дотеперішнього волинського губернатора Мельнікова і віцегубернатора Чарторижського, першого до Львова, другого до Тернополя. Туди вже відправив ся повітовий "предводітель дворянства" Уваров з Ноетраду Волинського і множество поліцийних урядників, справників, приставів і др. що давнійше служили в губерніях полуднево-західного краю.

Орган російських чорносотенців "Русское Знамя" в передовиці зачеркує дуже простору і радикальну програму...

"ПРОСЬВІТА".

Москалі забрали наш рідний край і розвязали наші товариства а з ними найбільше нам знане товариство "Просьвіти" у Львові.

Та невспіли кляті кати всьо нам забрати бо наші патріоти на землі вільна Сема видають дальше книжочки "Просьвіта". Дуже цікаві і поучаючі.

Коштує в Канаді на рік ...., $1.50.

Ану запренумеруйте. Пишіть на адрес:

"PROSVITA"
83 Grand Str.,
Jersey City, N. J., U. S. A.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті, зголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції домініяльних земель або в суб-аґенції дістріктовій. Врати гомстед через повномочія, можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ—мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні. Коли повинности поменшана відбуває ся в сусідстві.

В деяких дістріктах гомстедовець може призамчити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три доляри за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий поморнстував ся правом одержаня гомстеду і не може взяти призамчин, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Вироботи 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Сильність обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля є корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, нотарі, [illegible]
712 & 722 McIntyre Block
Phone Main [illegible] Winnipeg, Man.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЄ!
REGAL WINE COMPANY Limited.
Telephone: Main 890. 721 Main Str., Winnipeg.

[illegible]

REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

ДО КАНАДІЙСКИХ - РУСЬКИХ ФАРМАРІВ І РОБІТНИКІВ.
НИЖЕ ПІДПИСАНА КОМПАНІЯ МАЄ ЧЕСТЬ ПОВІДОМИТИ ВАС, ЩО ОНА МАЄ НА [illegible]
НА ПРОДАЖ 27.000 АКРІВ
прекрасної добре уеушеної землі, готової до ораня, по ціні від $18. до $20. долярів за акер, по-дуже пристуній ціні. Одна десята часть кеш, а решта на девять років на виплат з процентом 7% відсотки. Ся земля лежить в Товншіпі 14-8 і 15-8 на весіл від Брокенгед ривера, доброї сповнати, води, ліса і пасовиска подостатком. Се єсть в дистрикті где рад провінціональний заводить в зіркову рільничу фарму, щоби доказати що си часть Провінції може випродукувати. Нова желізна дорога буде також там збудована.

Тепер коли пшениця, овес, ячмінь і лен так дорого коштують, вже і будуть більше коштувати в 1915, по причині війни, коли худоба буде щораз більше платити ся, се єсть найлучший час купити собі кусень землі заки ціна підскочить в гору. — Розумійте справу і купуйте тепер. По повні інформації пишіть до:

THE STANDARD TRUST COMPANY
346 Main Str., Winnipeg, Man.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і першорядної знаменитости — врештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили, знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка краева 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешнєве вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовленя висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko.
175 Henry Ave. Phone Main 1786. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границю $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адрес: "КАНАДА"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II Вінніпег, Ман. Четвер 12-го Падолиста 1914 Число порядкове 62 Winnipeg, Man. Thursday November 12th 1914. Число 44.

Воєнні Вісти.

НІМЦІ ЗМІЦНИЛИ СВОЇ ПОЛКИ НА ПРАВІМ КРИЛІ І РОЗПОЧАЛИ СТРАШЕННИЙ НАПАД НА СОЮЗНИКІВ.

По коротнім спочинку знов розпочалась страшна різня. Німці здобули назад Діксмуд.

Париж 11. падолиста.

Воєнне бюро оповіщає, що Німці знов розпочали усильну борбу на лінії межи Ню Порт і Лис. Щастє то одним, то другим сприяє. Французи взяли Ломбардию а Німці Діксмуде. Німці як показує ся, змінили сильно свої полки на правім крилі і приневолюють сильні інфантерійні атаки, забираючи позиції багнетами. Війска, котрі були в окопах через довгий час дістали цофнені, а на їх місце прийшли нові, котрі пруть наперед з великою завзятостю.

Союзні армії тримають ся добре і кождий паль здобутий Німцями коштує їх дуже богато. З правдивого жерела доносять, що Німці зачали знов зачінну акцію на цілій лінії ... ще той раз з собою важкі французкі канони.

Се тілько за тиждень з російської фабрики депеш. — Тепер подивім ся на австрийські: —

Відень. (через Берлін і Амстердам). — Туркам сприяє щастє о їх воєнних операціях на Кавказі і на погранич Египту, після донесень турецького воєнного штабу.

Турки заняли Шейкзар уфортиковане місто в Египті і забрали чотири полеві гармати. Також відперли російські [illegible] до їх другої оборонної лінії.

Побили на голову.

Російський батальон дістав з голову побитий 33 милі на північний схід від Калиша в російській Польщі. Німці полонили богато Росіян.

Під Чернівцями.

Спеціяльна депеша з Черновець, на Буковині доносить, що Росіяни почвняли важні кроки в Басарабії і східній Галичині. З Відня доносять, що 9 падолиста Москалі бомбардували місто, однак їх батерії зістали знищені. Передні російські патрулі, котрі підійшли близько до Черновець зістали відперті з великими стратами.

Болгарія не хоче.

Болгарія не хоче виступити проти Турка так, як ві се припоручували представителі потрійного порозуміня, за що її обіцяли віддати Адріянополь.

Болгарський міністер у Римі заявив, що Болгарія хоче лише ту територію, котру Волгари замешкують, і що Болгарія ... тимчасом вдоволить ся нейтральною.

Президент турецького парляменту Галіг Бей прибув до Букарешту в Румунії в важній політичній місії.

ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИК ІМЕНОВАНИЙ КОМЕНДАНТОМ СХІДНОЇ ПРУСЬКОЇ АРМІЇ.

Петроград. 11. падолиста.

Доносять, що німецький престоло наслідник зістав назначений головним командантом німецько-австрійської армії на східнім терені війни проти Росії. На ділі його буде доводити теперішний генерал фон Гінденбург, на праві генерал Данкель.

РОСІЯНИ ПОБЮТЬ ВСІХ: НІМЦЯ, АВСТРІЮ І ТУРЦІЮ.

Петроград. 11. падолиста.

Російський генеральний штаб оповіщує, що новий "трубель" з Турком не дуже ему на заваді і не перешкодить російському маршови на Берлін. Всюди в східній Пруcії і в Польщи Росіяни роблять великий поступ і як раз уже доре приберуть ся в дорогу жадна сила не годна буде їх задержати, хотяй - би йто, що частину своєї армії суть змушені висилати проти Турка.

Російська армія в східних Прусах в околиці Лик побідила німецьку силу і посунула її аж до мазурських озер. Росіяни в поході на Краків забрали місто Пиків. В Галичині Росіяни також посунулись на перед, забираючи Рашів, Динів і Лиско. Перемишль знов відтятий від головної австрійської армії і єго знов облягають російські війска, притягнувши ...

ВІЙНА В АЗІЇ.

Токай, Японія. — По десяти тижневій облозі німецький форт в Азії Тсінґ Тао не могу дальше устояти напротив японських і британських війск і капітулював з 2,300 жовнірами.

За то, що німецька залога капітулювала, а не піддалась, японський цісар позволив німецьким офіцирам носити свої шаблі і утримувати свій військовий гонор. Капітан німецький говорить:

"Пять або шість день перед відданєм фортеци наша стація бездротного телеграфу, дістала знищена, що унеможливило нам комунікувати з Берліном. Щасливий штурм нашого форта Бісмарк штурмуючими японськими жовнірами, котрі без вагання кидались на час так, що їх трупи були покриті кулями, прискорили здачу Тсінґ Тао. Тогди вже ми пізнали що наш гарнізон не зможе дальше витримати сильної бомбардації тяжкої артилерії. Тримати ся дальше, побільшило-б лише лісту убитих, що ні що-б не помогло. То мене примусило вивісити білу фану.

Німецький заступник в Пекіні доносить, що Тсінґ Тау піддав ся два тижні скорше, як єго мож було сподіватись.

НІМЕЦЬКІ ГЕНЕРАЛИ В НЕВОЛІ.

Петроград. 11. падолиста.

"Русское Слово" доносить, що між полоненими німецькими вояками находить ся також два генерали: фон Макенґе і фон Ліберт. Та сама депеша доносить, що Австрийці напючись скорого нападу на Краків, приказали всім цивілям забратись з міста.

ЕМДЕНОВІ КАПУТ.

Лондон, 9. падолиста.

Німецкий кружляк Емден котрий бушував по морю еще від почтку війни і котрий накоїв так богато лиха Британії, Франції і других противникам Німеччини, зістав побитий і спалений а наостанку затоплений австралійським кружляком Сидней. Сидней скорійший від Емдена шукав за ним довгий час а найшовши припер его до берега і зґарагав своїми канонами.

Командант Емдена капітан фон Мулер і прінц Франц Йосиф з Гогенцолів (не австрийський) і позіставші при житю моряки котрих забрали в неволю як воєнних бранців, зістали приняті зі всіма гонорами війни.

Емден був найбільшим пострахом на мори. Від часу війни затопив сам один більше як пятнайцять ріжних кораблів своїх неприятелів.

ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ.

"Курєр Львовскі Поранни" з дня 30 вересня з написею: "дозволено військовою цензурою" подає слідуючі **вісти про стан поодиноких міст і місцевостий в Галичині:**

Теребовля потерпіла сильно від огню. Дня 21 вересня спалили ся: великі гороли і доми коло замку і передмістя: протягом трьох днів жертвою ... паленя стало 200 домів в рінку. Ратуш врятований, рівнож непарушена улиця від Соколів до кляштору Кармелітів.

В Підгайцях спалило ся лише кілька домів.

Гусятин, одно з перших галицьких міст, що пало жертвою воєнної заверухи, знище не до щенту наслідок бомбардованя і огню.

Чортків заняли Москалі зараз на початку війни. Людність утікала переважно до Бучача і Станіславова. Бурмістр міста, Др. Мозлер, виїхав з міста, — його заступником є Др. Козевер. Начальником міста именовано радника суду. Дра Дудревича. Місто жиє давним житєм.

В Угнові спалили ся лише два доми, хоча в околиці шалі да завзята боротьба. Начальником міста іменований капітан штабу Тульбе.

Тарнопіль. — "Слово польське" пише:

"Місто вертає до нормального стану. Дотеперішний бурмістр Др. Мантель урядує дальше, маючи при боці раду додану російськими властями, злежену з судов. радників Заржицкого і Меруновича та міщани па Старчука. В місті спокій, дорожні нема, місто і околиця не дуже знищені. Губернатор Чарторіжскій обіздить околицю.

Грималів і Скалат непарушені.

Теребовля потерпіла наслідком кріпавих битв в околиці.

Загалом — край над границею не дуже знищений, за се **на захід від Золочова** села спалені, а засіви знищені до щенту.

ВІЙНА І МИР.

Повисший образок представляє нам французку інфантерію машеруючу до огню через околицю славних виногородів в Епернай. На боці видимо як женщини і цивільні спокійно працюють при збираню винограду.

Копальні нафти в Бориславі і Східници та рафінерия нафти в Дрогобичи не нарушені. Стало ся се завдяки англійсько-франц. дипльомациї з огляду на се, що Англіки і Французи мають ульоковані в галицких копальнях величанські суми.

ХОЛЕРА В РОСІЇ, В ГАЛИЧИНІ І В СЕРБІЇ.

Вісти з Відня і з Риму згідно доносять, що холеру принесли на Угорщину і до Галичини Москалі. По прогнаню Москалів завдяки пильним заходам угорского правительства холеру на Угорщині знищено. Натомість в Росії і в Галичині холера ширить ся дальше, бо Росія не має лікарів. Серед російського війска холера ширить ся з причини нездорового харчу і нечистоти та через те, що страву жовнірам дають зі ... сятки людий.

Найгірше ширить ся холера в Сербії, особливо серед війска. Доси згинуло більше ніж 10 тисяч Сербів, переважно жовнірів — від холери.

Серед сербського війська було вже кілька грізних бунтів в причини поганого і нездорового харчу. Підчас походу не дають сербським воякам нічого їсти окрім гарбузів та сирих огірків.

УТЕЧА УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ ПЕРЕД МОСКОВСЬКОЮ ОРДОЮ.

Віденські німецькі часописи подають таку вістку:

"При кінци місяця серпня прийшло до Відня 160 українських дітий зі Станиславова в Галичині. Се переважно українські сироти з тамошнього українського сиротинця, а також і діти бідних робітників, котрі пішли на війну. Вся та дрібота ішла пішки під проводом 10-ти сестер Василиянок більше ніж тиждень.

У Відни заняв ся тими збідованими українськими сиротами ратунковий комітет, котрий умістив їх у зелізничих возах, в яких живе і так вже кілька тисяч втікачів о голоді і холоді.

"З Відня вислано бідні сироти до міста Лінцу в Тиролі де одно німецьке католицьке товариство жертвувало їм безплатне приміщеня.

Ся утеча українських сиріт зі Станиславова перед московськими наїзниками вказує, що і діти тепер в Галичині непевні свого життя. Памятати будуть бідні діти московське "освободженє" ціле життє.